

אוסף סיפורים "תקנד"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com, ל

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג בעלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרים. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרו. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

אין עוד מלבדו 2 (הג"ר גואל אלקריף שליט"א – שש באמרתך)

אברך תלמיד חכם פגש אדם שחיבר ספר על מעלת הקדיש. אמר האברך למחבר: "האם הזכרת בספרך את דברי המדרש בקהלת רבה פרק ט פרשה כא"?
שאל המחבר: "לא. מה כתוב שם"?

"המדרש שם מביא דבר נפלא", אמר האברך. "אדם שיש עליו גזירות קשות, אם הוא בא לשיעור של תלמיד חכם, שומע את הקדיש שאחרי השיעור ועונה 'אמן יהא שמיה רבא' בכוונה, אפילו יש עליו שטר גזירות למשך מאה שנה - דהיינו שהגזירות הן לא רק עליו, אלא גם על בניו, נכדיו וניניו – הקב"ה מוחל לו על כל עוונותיו וקורע את השטר!"
אמר המחבר: "לא הכרתי את המדרש הזה. יישר כח שהבאת זאת לידיעתי! ומאחר וחדשת לי כזו ידיעה נפלאה, הרשה לי להחזיר לך באותה מטבע ולספר לך על סגולה נפלאה ואדירה:

רבי חיים פלאגי' זצ"ל כותב, שאם יש על אדם גזירה - בעיה בריאותית, עיכוב בשידוך, או שהפרנסה קשה - והוא מנסה לעשות הכל לפתור אותה, אך הדבר לא עולה בידו, העצה עבורו היא שיאמר את כל הקטע הראשון של "עלינו לשבח" בכוונה, ואז יחזור שוב על המילים "הוא א-לוקינו אין עוד וכו'", ולאחר מכן יהרהר בדעתו שאין עוד בעולם שיכול להושיעו חוץ מהקב"ה. במחשבה זו הוא יתחיל לומר את הקטע השני "על כן נקוה לך ה' א-לוקינו", ויכוון על הצרה הפרטית שלו: ריבונו של עולם, אני מקוה רק לך! אדם שכך יעשה - כותב רבי חיים פלאגי' - בדוק ומנוסה שייושע, והבעיה שממנה הוא סובל תבוא על פתרונה."

לאותו אברך הייתה אחיינית בת עשרים וארבע המתגוררת בארגנטינה שזיווגה התעכב. הוא התקשר אליה וסיפר לה על הסגולה הנפלאה. אמרה האחיינית: "אני נוהגת להתפלל רק תפילה אחת ביום, ואם כן אני אומרת רק פעם אחת 'עלינו לשבח'. כיצד הסגולה תועיל לי"? אמר לה הדוד: "בואי ונעשה עסק. את תכווני ב'עלינו לשבח' האחד שאת אומרת, ואני אכוון עלייך בכל ה'עלינו לשבח', שלוש פעמים ביום."

הוא התקשר אלי ואמר לי: "התחלתי לנהוג כך לפני שבועיים, וכעת אחי התקשר אלי מארגנטינה כדי לבשר לי שהישועה הגיעה ובתו התארסה."
כמה אדם יכול לזכות כאשר הוא מחזק בקרבו את כח האמונה ש"אין עוד מלבדו!"

א יַעֲנֶה גִּילְעָכָטָעַר (יקותיאל יהודה גנזל)

אלמלא בעיניי ראיתי, הייתי בטוח שמדובר בעוד משל מגידי נוקב. אבל בעיניי ראיתי ובעצמי חוויתי:

בתור לקופת המכולת השכונתית ניצבתי. לפניי עמד אברך צעיר. הוא ביקש מהמוכר: "תביא לי סיגריות מחברה פלונית", מוכן ומזומן להוסיף להתמכרותו הרעה. החפיסה הועברה לי. שמת לי לב שהוא מתבונן באזהרה הכתובה על החפיסה, קורא אותה בעיון ומחזיר את החפיסה למוכר. "פה, אז האזהרות כן משפיעות", הרהרתי לעצמי. ואז הוא ביקש ממנו "תביא רגע חפיסה נוספת מחברה אחרת". הוא שוב מיקד את קריאתו באזהרה שעלגבי החפיסה. הפעם הוא היה נראה מרוצה, שילם כמה ששילם ויצא להפריח עשן...

לא התאפקתי. הייתי מוכרח לגלות מה מסתתר מאחורי המחזה המוזר. "פשוט מאד", הוא הסביר לי, בחוץ. הוא בהעלאת קיטורו ואני בשקיות המכבידות על אצבעות ידי. "יש הרבה סוגי אזהרות על הסיגריות. אני תמיד בודק את האזהרה. אם היא מדי מפחידה, אני לא רוכש את הקופסה אלא בוחר ומחפש עד שאני מוצא קופסה עם אזהרה שפחות מפחידה אותי. כך אני יכול לעשן ברוגע".

אוי איזה מטעמים היו המגיד מקלם או המגיד מדובנא עושים מסיפור כזה. כמעט גיחכתי בליבי על מי שלא מבין שכל האזהרות חלות על כל הסיגריות כאחד, ועל מי שבוחר לטמון את הראש בחול, להתעלם ולהדחיק את הסכנה והאזהרה במעשה קונדסי. אבל מהר מאד הבנתי שזה בדיוק מה שרוב האנושות עושה, כל יום, כמעט כל היום. כל אחד מאיתנו יודע היטב שלמסע הנוכחי שלנו יש סוף שמסתיים אי שם מתחת רגבי עפר. כל אחד מאיתנו יודע וברור לו שרגע אחרי המסע הקצר הזה, יהיה ערך אמיתי רק לתורה ותפילה, צדקה ומעשים טובים. אבל אנחנו בוחרים להתעלם מהאזהרות הרבות, לחפש 'לחיות את החיים' בנעימים... בידיש אומרים: "א יַעֲנֶה גִּילְעָכָטָעַר".

הדגים אוכלים אחד את רעהו לב ישראל (להגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל) – בפרשתנו

וַיִּדְגּוּ לְרֵב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ (מח, טז). בזמן 'ניקולאי השני' המושל העריץ ששלט שלטון ללא מְצָרִים במדינת רוסיה. בין שרי ממשלתו היה צורר יהודים אחד ושמו פלעווע, שכל מחשבתו השקיע איך להטיל אשמות על היהודים ולהעכירם ולהשניאם בעיני המושל ניקולאי.

פעם אחת קרא לאסיפה דחופה את כל הרבנים ומנהיגי הקהילות, האסיפה אמורה היתה להתקיים בארמון המלך, כדי שהמלך בעצמו ישמע את כל מסכת ההשמצות ועלילות השווא שתכנן לדבר עליהם.

השר פלעווע קם ונשא נאום רוויית שנאה בחירופים וגידופים, והטיח אשמות כבידות בעם היהודי, בין ההשמצות נתן דוגמא, הנה: במרחבי מדינת רוסיה תחת שלטונו של ניקולאי חיים למעלה ממאה מיליון אנשים, כל אחד מוצא את פרנסתו בלא להזיק לחבירו. ואילו אצל היהודים כשאחד פותח חנות ברחוב מסוים, מיד למחרתו נפתחים ממולו עוד שני חנויות, "איש את רעהו חיים בלעו"... הרבנים ישבו קפואים על מקומותיהם ואיש לא העז לפתוח את פיו ולהשיבו.

והנה נעמד הגאון המפורסם רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל רבה של העיר המטרופולין לודז', וביקש את רשות הדיבור, הרב פתח בדבריו בשאלה וחיידה, הנה כידוע החיות אין אחת טורפת את חברתה מאותו המין, למשל אין האריה טורף את אריה חבירו, וכן אין דב אוכל דב, חוץ מסוג אחד של בעל חי ששם אחד בולע את חבירו, וזהו הדגים בים, מה נשתנו הדגים מכל החיות והבהמות? התשובה היא, כי החיות, שטח המחיה שלהם רחב מאוד, ותמיד יוכלו למצוא מזון להשביע רעבונם, ועל כן אין הם טורפים את מינם. אבל הדגים שבים, שמקום חיותם מוגבל בתוך הים, הרי הצמצום גורם שאחד יאכל את השני.

וכאן עבר רבי אליהו חיים להסביר את דבריו ולהעמיד את הדברים כהווייתם, באומר: הגוים לא מוגבלים בתחום מושבם לאן שפניהם מועדות ימצאו תמיד מקום לגור ופרנסה לקיום. אבל לצערנו נאנח ר' אליהו חיים ואמר, היהודים מוגבלים ומגדרים "בתחום מושבם", אין להם את האפשרות להתרחב ולעבור מרחוב לרחוב, על כן המצב העגום מביאם בדלית ברירה לפתוח עוד חנות באותו מקום. וכאן פנה רבי אליהו חיים למלך ואמר: דע לך שהשר הוא צורר ושונא היהודים, וכל מגמתו ומזימתו להשניא את היהודים על המלך, בו בזמן שהיהודים משתדלים לשמור על חוקי המלך. דבריו עשו רושם חזק על השליט ניקולאי, שהבטיח מכאן ואילך להיטיב עם היהודים.

התוספת

הוא עובד לפרנסתו בעסק מסויים, והוא מעסיק תחתיו הרבה פועלים, אבל עם הזמן התדרדר מצב העסק ועלה על שירטון וכמעט הופסקו הרווחים מהעסק, ולא היה לו

מהיכן לשלם להפועלים שלו את המשכורת שלהם לפני הימים טובים. החוב שלו להפועלים עמד על סך 72,000 דולר. הוא ניסה לקבל הלואה בכמה מקומות, אך לדאבון לבו הם לא הסכימו להלוות לו. בצר לו, החליט להתגבר על הבושות ולפנות לאחד מידידיו שהיה בעל אמצעים, ולבקש ממנו הלואה, אולי יחוס אולי ירחם וכך עשה, הוא התקשר אליו וסיפר לו על מצבו העגום, הוא צריך לחלק משכורת לכל העובדים שלו, ואין לו את הכסף הנדרש לכך ובסוף שאל את חברו אולי הוא מסכים להלוות לו את הסכום הזה של 72,000 דולר שיוכל לשלם להפועלים שלו לפני הימים טובים.

האיש הזה שמע את המצב של חברו, ואמר לו על אתר שהוא מוכן ומזומן להלוות לו את הסכום בתשואות חן, וחבל שלא התקשר אליו קודם.. הוא ביקש ממנו את פרטי חשבון הבנק שלו, ואמר לו שהוא הולך מיד להפקיד לו בחשבוננו את כל הסכום. אחר זמן מה הסתכל הלה בחשבון הבנק שלו לראות אם התקבלה ההפקדה, ולתדהמתו רואה שחבירו הפקיד לו בחשבוננו סכום של 77,000 דולר – 5,000 דולר יותר מסכום ההלואה שביקש מחבירו! הלה התקשר מיד לחבירו ושאל אותו בתמיה "למה הכנסת לי 77,000 דולר, הרי דיברנו שאני צריך רק 72,000 דולר?", השיב לו חברו "כששמעתי שאין לך לשלם להפועלים שלך, הבנתי שאין לך גם עבור צורכי יום טוב, ולכן צירפתי ל' עוד חמשת אלפים דולר, זה במתנה לכבוד יום טוב.

התרומה של ארבעת השקלים (הרב שבתי סלבטיצקי)

לאחר שהרב אורי זוהר התקרב לדרך התורה, הוא עבד תקופה בארגון 'לב לאחים'. כשעבר אחת לזמן מה כחלק מעבודתו על הוראות הקבע של התורמים, הוא הבחין בתרומה אחת, סמלית כמעט, שצדה את עינו. הייתה זו הוראת קבע על סך ארבעה עשר שקלים, שכעבור תקופה מסוימת ירדה לעשרה שקלים, ולאחר זמן מה נוסף שבה לעמוד על 14 שקלים חדשים. משהו בתרומה הזניחה הזו שמשנתנית מעת לעת עורר את סקרנותו של ר' אורי, והוא מצא את עצמו מתקשר לנותן התרומה ומבקש להבין מה עומד מאחוריה.

התברר שמדובר באברך כולל שהוא ואשתו מרוויחים פרוטות, ולאחר ניכויים שונים כדין ההלכה 14 – השקלים הללו הם המעשר שלהם. לאחרונה, כך הבין ר' אורי, המשכורת הקטנה גם ככה התכווצה מעט יותר (לאחר שהאישה צמצמה שעות עבודה). ומכאן השינוי

לעשרה שקלים. הוראת הקבע חזרה לעמוד על 14 שקלים, לאחר שהבעל החליף כולל והחל לקבל עוד כמה עשרות שקלים מדי חודש .

לאחר תקופה, נסע ר' אורי זוהר לארצות הברית למסע גיוס כספים לארגון. כשישב עם אחד התורמים והציג את פעולותיו הברוכות של הארגון ואת הצורך בכספים לשם המשך והרחבת הפעילות, הלה הוציא צ'ק ורשם בו סכום נאה של \$5000 בטרם יצא, סיפר ר' אורי לאיש לפי תומו את סיפור הוראת הקבע בת ה-14/10 שקלים. כשסיים, ביקש הגביר את הצ'ק שמסר לו קודם לכן, קרע אותו ורשם על צ'ק אחר סכום גבוה פי עשרים בסך 100 אלף דולרים !והוא הסביר: הסיפור שסיפרת על האברך הזה ריגש אותי מאוד! אצלו הארבעה שקלים זה הרבה . מצבו הכספי דחוק מאוד. אבל כשהוא יכול לתת אותם , מיד הוא מגדיל את הוראת הקבע ונותן כפי יכולתו. נו , חשבת, האם אני לא יכול לתת מעבר \$5000? זה, אפוא , הסיבה שנמלכתי לתת לך תחת הצ'ק הראשון, צ'ק ע"ס 100אלף . כשסיפרתי את דבר המעשה לרב שטיינמן, הוסיף ר' אורי, הוא הגיב כך: צריך ליצור קשר עם האברך המדובר ולומר לו שהוא לא תרם עוד ארבעה שקלים , אלא ארבעה שקלים + מאה אלף דולר! המעט שלו, מעט שעבורו הוא הרבה, הוא שהביא את הסכום המכובד הזה.

ילדה יהודיה בכנסיה בליל ה-25 בדצמבר (ברכה גואץ)

התאריך היה העשרים וחמישה בדצמבר, וכשהיא עוצמת את העיניים היא נזכרת בדיוק כיצד הכול קרה. ילדה יהודיה הגשימה את חלומותיה הכמוסים וקישטה את העץ הנוצץ והאסור. היא עזרה בעליזות לתלות את הקישוטים הנוצצים על העץ.

משפחתו של החבר שלה היו ידידותיים ככל שיכלו. הם חייכו וצפו בהתלהבותה. עד מהרה הגיע הערב וכולם התאספו סביב האח הבוערת ושרו את שירי חג המולד. היא הכירה כמעט את כל השירים בעל-פה. לאחר מכן, כולם עלו למכונת סטיישן גדולה וקראו "חג מולד שמח" לכל מי שחלפו על פניו לאורך הכביש המכוסה שלג. הנסיעה לא הייתה ארוכה. בכל שנה הלכה המשפחה למיסת חצות. אך שם, כשעמדה באחד המעברים המרכזיים, והדמות בגודל מלא ממוסמרת לצלב הגדול תלויה מולה בחזית הכנסייה הקתולית, כשכולם כרעו ברך, היא לא ידעה מה לעשות. ברגעים הארוכים הללו, היא חשה כאילו עתידה נחרץ. לבדה, רועדת, היא עמדה ועדיין התלבטה מה לעשות. מה עצר בעדה מלכרוע ברך במקום הזה?

בכנסיה בת 500 איש, היא הייתה היחידה שנותרה לעמוד. אך בעודה מרגישה את המלה "יהודייה" נחרתת על מצחה לעיני כל, היא נוכחה לדעת שאין לה כל מושג במה היא מאמינה. לאחר מכן, איש לא אמר לה אף מלה על כך. עדיין היה נחמד לפתוח את המתנות הנשענות על העץ בבוקר המחרת, ולאחר מכן ללכת לגלוש במזחלת במורד הגבעה הגדולה בחצרם האחורית בשעות אחר-הצהריים. אלה היו דברים שהיא רצתה

לחיות במשך שנים. אבל חלק מן הזוהר הנוצץ חלף עבר לו אחרי הלילה הראשון. היא הגנה על משהו שאפילו לא היה לאל-ידה להסביר, אך עדיין היא ידעה שזה משהו ממשי ועמוק בתוכה.

לאחר מכן, היא חשה כמיהה שלעולם לא עזבה אותה לגמרי. או שאולי היא תמיד הייתה שם, כמיהה לדבר-מה בלתי מוחשי שחסר לה בחיים. הייתה זו הרגשה ששבה ופקדה אותה בזמנים מוזרים ביותר, תחושה שחסר לה משהו, והיא כבר ידעה שלא מדובר בחג המולד. מעט מעט, היא התחילה ללמוד יותר על דתה שלה. דרך חיים שונה נראתה לה מרתקת יותר כיוון שהיא לא באמת חוותה את אור היהדות. היא התחילה לקרוא ספרי יהודיים, וחיפשה מורים שמסוגלים להעניק לה מזון רוחני, ואשר הציתו את הלהבה הזעירה שעדיין הבהבה בתוכה. מאוחר יותר, בעת טיול שערכה בישראל, היא הצליחה להציץ בקרני ההארה החמקמקת שאליה ייחלה מאז ומעולם. היא נוכחה לראות, שהיא הייתה קרובה מאוד להשלכת היהדות מאחוריה עוד בטרם ראתה אותה כלל.

בתקופה שבה התרחש לראשונה סיפור החנוכה, יהודים מתבוללים רבים, הנקראים הלניסטים, לא הבינו אף הם את ערכה של דרך החיים היהודית. הם לא היו סתם מוכנים, אלא אף נלהבים לוותר על דרך החיים היהודית לטובת אורח חיים יווני. היא הייתה הלניסטית, ואשר פעם בחרה גם היא בחפצים נוצצים במקום בזהב אמיתי. בחג החנוכה אנו חוגגים כיצד כד קטן של שמן טהור נמצא בבית המקדש, לאחר שהוא נבזז וחולל. מכמות זעירה זו של שמן טהור בקע אור שבדרך נס לא כבה. במשך הזמן, היא גילתה שהאור הזעיר שבתוכה, אף הוא לעולם לא יכבה, ויהי מה. אותו ניצוץ פנימי ממשיך לייחל להתחזק, והעובדה שאכן התחזק, הייתה בעצמה בבחינת נס. מה שהיא גילתה במשך השנים, היא שהעם היהודי דוגל בטוהר ובשמחה – בקשר של שמחה טהורה לא-לוקים, בלי מתווכים. היא למדה גם, שנורות נוצצות לא יכולות אפילו להתקרב לזוהר הבוקע מבית יהודי טהור וקורן אל העולם.

שנים רבות חלפו, וחגי החנוכה חלפו ביעף בסיבוב סגוני ומהיר – כמו סביבונים. כאשר המשפחה מתכנסת יחדיו, ביתה מהדהד בשירי חנוכה. קודם לכן, היא לא הכירה כלל את המקור לכל הדברים שאותם היא אהבה כל כך. ביתה היהודי זורח באוצרות שאין היא מכירה. כאשר נכדיי מסתדרים בשורה כדי להדליק את החנוכיות שלהם, אני עומדת כעת מאחוריהם וסופגת את האור הבוקע מכל אותם ילדים יהודיים שהיו עלולים שלא להיוולד כלל. אני לוחשת תודה על כך שלא כרעתי ברך אז.

שהכל נהיה בדברו (גליון השגחה פרטית)

אחד מבני משפחתי נזקק לעבור בדיקה חשובה אצל רופא פרטי מומחה ביותר. עלות הבדיקה הייתה אלף וחמש מאות ש"ח, אולם, הסדר התחייבות עם הקופת חולים לא היה. העסקן שהפנה אותי לבדיקה אמר לי, שיצטרפו לדבר עם אחראי התקציב בקופה, שישלח

שאלה לוועדת חריגים. "יצטרכו פרוצדורה רצינית", הוא אמר לי, "אבל גם אחריה, לא בטוח שישלמו לכם את עלות הבדיקה."

כיוון שהעניין היה אכן חשוב מאוד ולא סבל דיחוי, לא יכולתי לחכות לתשובות ולהתנות את הטיפול בהחזר שיגיע או לא יגיע. יצאנו לדרך עם פנקס צ'קים, ובתפילות לה' שהכול יסתדר. כיוון שהקליניקה של הרופא ממוקמת אי שם, ברחוב שהדיירים בו אינם שומרי מצוות למרבה הצער, לקחתי מונית, כדי לשמור על עיניי. אמנם איני משופע בכספים, אך שמתי יהבי על ה', כי הרי את המונית אני לוקח כדי לקיים מצוות 'ולא תתורו'. ואכן, פלא פלאים. הבדיקה הייתה ביום שישי. ביום ראשון הוזמנתי למסור דרשה בבית מדרש כלשהו, ושם שילמו לי הגבאים סכום כסף שכיסה את דמי המונית. אולם, עניין זה סיפרתי רק דרך אגב. הסיפור המשמעותי הוא זה שהתרחש בקליניקה. לפני שנכנסתי עם קרוב משפחתי לרופא, ניגשתי לבר המים שעמד שם, מזגתי לי כוס מים, ובירכתי בכוונה גדולה 'שהכל נהיה בדברו'. באותו רגע נצנץ בי רעיון נפלא, והוא, שראשי התיבות של המילה 'שהכל' יכולים להיות: 'שלם החזר – כן? לא?' – היינו, האם הקופה תשלם את ההחזר או לא? – זה 'נהיה בדברו', הקב"ה יחליט, ורק בידו הדבר.

אחרי הבדיקה ניגשתי למזכירות, ואחרי עיון קל במסמכים ובמחשב אמרה המזכירה: "אתם לא צריכים לשלם". אין לי מושג איזה פרט היא ראתה שם, אולם זו המציאות: איננו משלמים על הבדיקה. מדוע? התשובה ידועה מראש, שהרי 'שהכל – נהיה בדברו!' הסיפור הזה שימח אותי וריגש אותי. הרגשתי שזה ממש זיכוי הרבים לפרסם אותו, ודיברתי על כך עם יהודי מסוים, ממנו ביקשתי שיכתוב את הסיפור כיאות, וישלח אותו לאחת ממערכות העיתונים, למען יזכו הקוראים במנה של חיזוק באמונה. היהודי כתב, ואני חיכיתי לראות שהסיפור מתפרסם. אולם, עברה תקופה שבה יכלו להקיף את כל העולם בגיליונות העיתונים שיצאו לאור, והסיפור לא ראה אור. שאלתי את היהודי על כך, והוא אמר: "אני כתבתי ושלחתי, ואין לי מושג למה המערכת לא הכניסה את הסיפור. והרי 'שהכל', ראשי תיבות: 'שלח, הכנס – כן? לא?' היינו, אם שלחת את הסיפור זה לא אומר שהוא גם יכנס לעיתון, שהרי הכול 'נהיה בדברו'..." זכינו אנחנו לשמוע את הסיפור ולהביאו לפניכם, בעיתו ובזמנו כפי שנקבע ונהיה בדברו.